

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമന്നിഗമാന്തമഹാദേശികൈഃ അനുഗൃഹീതം

॥ ശ്രീഹയഗ്രീവസ്തോത്രം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ശ്രീഹയഗ്രീവസ്തോത്രം ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥായഃ കവിതാർകികകേസരീ |

വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ॥

ഇത്താനാനന്ദമയം ദേവം നിർമലസ്തീകാകൃതിം |

ആധാരം സർവവിദ്യാനാം ഹയഗ്രീവമുപാസ്മഹേ ॥ 1 ॥

സ്വതഃ സിദ്ധം ശുദ്ധസ്തീകമണിഭൂഭൃത്പ്രതിഭടം

സുധാസംഗ്രഹീദീർഭൃതിഭിരവദാതത്രിഭുവനം |

അനന്തൈസ്ത്വൈന്തൈരനുവിഹിതഹേഷാഹലഹലം

ഹതാശേഷാവദ്യം ഹയവദനമീഡീമഹി മഹഃ ॥ 2 ॥

സമാഹാരഃ സാഗ്ദ്ധം പ്രതിപദമുചാം ധാമ യജുഷാം

ലയഃ പ്രത്യുഹാനാം ലഹരിവിതതിർബോധജലധഃ |

കമാദർപക്ഷുഭൃത്കഥകകുലകോലാഹലഭവം

ഹരത്യന്തർധ്യാന്തം ഹയവദനഹേഷാഹലഹലഃ ॥ 3 ॥

പ്രാചീ സന്ധ്യാ കാചിദന്തർനിശായാഃ

പ്രജ്ഞാദൃഷ്ടേരഞ്ജനശ്രീരപൂർവാ |

വക്ത്രീ വേദാൻ ഭാതു മേ വാജീവക്ത്രാ

വാഗീശാഖ്യാ വാസുദേവസ്യ മുർതിഃ ॥ 4 ॥

വിശുദ്ധവിജ്ഞാനഘനസ്വരൂപം

വിജ്ഞാനവിശ്രാണനബദ്ധദീക്ഷം |

ദയാനിധിം ദേഹഭൃതാം ശരൺയം

ദേവം ഹയഗ്രീവമഹം പ്രപദ്യേ ॥ 5 ॥

അപൗരുഷേയൈരപി വാക്പ്രപഞ്ചൈഃ
 അദ്യാപി തേ ഭൂതിമദ്യുഷ്ടപാരാം |
 സ്തുവന്നഹം മുഗ്ധ ഇതി ത്വയൈവ
 കാരുൺയതോ നാഥ കടാക്ഷണീയഃ || 6 ||

ദാക്ഷിൺയരദ്യാ ഗിരിശസ്യ മുർതിഃ
 ദേവീ സരോജാസനധർമപതീ |
 വ്യാസാദയോപി വ്യപദേശ്യവാചഃ
 സ്തുരന്തി സർവേ തവ ശക്തിലേശൈഃ || 7 ||

മന്ദോഭവിഷ്യന്നിയതം വിരിഞ്ചോ
 വാചാം നിധേ വഞ്ചിതഭാഗധേയഃ |
 ദൈത്യാപനീതാൻ ദയയൈവ ഭൂയോപി
 അധ്യാപയിഷ്യോ നിഗമാൻ ന ചേത് ത്വം || 8 ||

വിതർകഡോലാം വ്യവധൂയ സത്തേ
 ബൃഹസ്പതിം വർതയസേ യതസ്ത്വം |
 തേനൈവ ദേവ ത്രിദശേശ്വരാണാം
 അസ്യുഷ്ടഡോലായിതമാധിരാജ്യം || 9 ||

അഗൗ സമിദ്ധാർചിഷി സപ്തതന്തോഃ
 ആതസ്ഥിവാൻ മന്ത്രമയം ശരീരം |
 അഖണ്ഡസാരൈർഹവിഷാം പ്രദാനൈഃ
 ആപ്യായനം വ്യോമസദാം വിധത്സേ || 10 ||

യൻമൂലമീദൃക് പ്രതിദാതി തത്ത്വം
 യാ മൂലമാല്ലായമഹാദ്രുമാണാം |
 തത്തേന ജാനന്തി വിശുദ്ധസത്ത്യാഃ
 താമക്ഷരാമക്ഷരമാത്യകാം ത്യാം || 11 ||

അവ്യാകൃതാദ്യാകൃതവാനസി ത്വം
 നാമാനി രൂപാണി ച യാനി പൂർവം |
 ശംസന്തി തേഷാം ചരമാം പ്രതിഷ്ഠാം
 വാഗീശ്വര ത്വാം ത്വദുപജ്ഞൈവാചഃ || 12 ||

മുഗ്ധേന്ദുനിഷ്യന്ദവിലോഭനീയാം
 മുർത്തിം തവാനന്ദസുധാപ്രസൂതിം |
 വിപശ്ചിതശ്ചേതസി ഭാവയന്തേ
 വേലാമുദാരാമിവ ദുഗ്ധസിന്ധോഃ || 13 ||

മനോഗതം പശ്യതി യഃ സദാ ത്വാം
 മനീഷിണാം മാനസരാജഹംസം |
 സ്വയം പുരോഭാവവിവാദഭാജഃ
 കിങ്കുർവതേ തസ്യ ഗിരോ യഥാർഹം || 14 ||

അപി ക്ഷണാർധം കലയന്തി യേ ത്വാം
 ആപ്ലാവയന്തം വിശദൈർമയൂഖൈഃ |
 വാചാം പ്രവാഹൈരനിവാരിതൈസ്തേ
 മന്ദാകിനീം മന്ദയിതും ക്ഷമന്തേ || 15 ||

സ്വാമിൻ ഭവദ്യാനസുധാഭിഷേകാത്
 വഹന്തി ധന്യാഃ പുലകാനുബന്ധം |
 അലക്ഷിതേ ക്യാപി നിരുഘമൂലം
 അംഗേഷ്ഠിവാനന്ദമുചകുരന്തം || 16 ||

സ്വാമിൻ പ്രതീചാ ഹൃദയേന ധന്യാഃ
 ത്വദ്യാനചന്ദ്രോദയവർധമാനം |
 അമാന്തമാനന്ദപയോധിമന്തഃ
 പയോഭിരക്ഷ്ണാം പരിവാഹയന്തി || 17 ||

സ്വൈരാനുഭവാസ്ത്വദധീനഭാവാഃ
 സമൃദ്ധവീർയാസ്ത്വദനുഗ്രഹേണ |
 വിപശ്ചിതോ നാമ തരന്തി മായാഃ
 വൈഹാരികീം മോഹനപിംശരികാം തേ || 18 ||

പ്രാങ്നിർമിതാനാം തപസാം വിപാകാഃ
 പ്രത്യഗ്രനിഃശ്രേയസസമ്പദോ മേ |
 സമേധിഷീരംസ്തവ പാദപദ്മേ
 സങ്കൽപചിന്താമണയഃ പ്രണാമാഃ || 19 ||

വിലുപ്ലമൂർധന്യലിപിക്രമാണാം
 സുരേന്ദ്രചൂഡാപദലാലിതാനാം |
 ത്വദംഘ്രിരാജീവരജഃകണാനാം
 ഭൂയാൻ പ്രസാദോ മയി നാമ ഭൂയാത് || 20 ||

പരിസ്തുരനുപുരചിത്രഭാനു -
 പ്രകാശനിർധൂതതമോനുഷംഗാം |
 പദദ്വയീം തേ പരിചിൻമഹേന്ദ്രതഃ
 പ്രബോധരാജീവവിഭാതസന്ധ്യാം || 21 ||

ത്വത്കിങ്കരാലങ്കരണോചിതാനാം
 ത്വയൈവ കൽപാന്തരപാലിതാനാം |
 മഞ്ജുപ്രണാദം മണിനുപുരം തേ
 മഞ്ജുഷികാം വേദഗിരാം പ്രതീമഃ || 22 ||

സഞ്ചിന്തയാമി പ്രതിഭാദശാസ്ഥാൻ
 സന്ധുക്ഷയന്തം സമയപ്രദീപാൻ |
 വിജ്ഞാനകൽപദ്രുമപൽലവാദം
 വ്യാഖ്യാനമുദ്രാമധുരം കരം തേ || 23 ||

ചിത്തേ കരോമി സ്തുരിതാക്ഷമാലം
 സവ്യേതരം നാമ കരം ത്വദീയം |
 ഇതാനാമൃതോദഞ്ചനലമ്പടാനാം
 ലീലാഘടീയന്ത്രമിവാശ്രിതാനാം || 24 ||

പ്രബോധസിന്ധോരരുണൈഃ പ്രകാശൈഃ
 പ്രവാളസംഘാതമിവോദ്യഹന്തം |
 വിഭാവയേ ദേവ സപുസ്തകം തേ
 വാമം കരം ദക്ഷിണമാശ്രിതാനാം || 25 ||

തമാംസി ഭിത്തയാ വിശദൈർമയുഖൈഃ
 സമ്പ്രീണയന്തം വിദുഷശ്ചകോരാൻ |
 നിശാമയേ ത്യാം നവപുണ്ഡരീകേ
 ശരദ്ഘനേ ചന്ദ്രമിവ സ്തുരന്തം || 26 ||

ദിശന്തു മേ ദേവ സദാ ത്വദീയാഃ
 ദയാതരംഗാനുചരാഃ കടാക്ഷാഃ |
 ശ്രോത്രേഷു പുംസാമദ്യുതം ക്ഷരന്തിം
 സരസ്വതീം സംശ്രിതകാമധേനും || 27 ||

വിശേഷവിത്പാരിഷദേഷു നാമ
 വിദഗ്ധ ഗോഷീസമരാംഗണേഷു |
 ജിഗീഷതോ മേ കവിതാർകികേന്ദ്രാൻ
 ജിഹ്യാഗ്രസിംഹാസനമദ്യുപേയാഃ || 28 ||

ത്യാം ചിന്തയൻ ത്വൻമയതാം പ്രപന്നഃ
 ത്യാമുദ്ഗൃണൻ ശബ്ദമയേന ധാല്ലാ |
 സ്വാമിൻ സമാജേഷു സമേധിഷീയ
 സ്വച്ഛന്ദവാദാഹവബദ്ധശൂരഃ || 29 ||

നാനാവിധാനാമഗതിഃ കലാനാം
 ന ചാപി തീർഥേഷു കൃതാവതാരഃ |
 ധ്രുവം തവാനാഥപരിഗ്രഹായാഃ
 നവം നവം പാത്രമഹം ദയായാഃ || 30 ||

അകമ്പനീയാന്യപനീതിഭേദൈഃ
 അലക്യഷീരൻ ഹൃദയം മദീയം |
 ശങ്കാകളങ്കാപഗമോജ്ജ്വലാനി
 തത്ത്യാനി സമൃഞ്ചി തവ പ്രസാദാത് || 31 ||

വ്യാഖ്യാമുദ്രാം കരസരസിജൈഃ പുസ്തകം ശംഖചക്രേ
 ബിഭ്രദ്ഭിന്നസ്സികരുചിരേ പുണ്യരീകേ നിഷണ്ണഃ |
 അജ്ഞാനശ്രീരമൃതവിശദൈരംശുഭിഃ പ്ലാവയൻ മാം
 ആവിർഭൂയാദനഘമഹിമാ മാനസേ വാഗധീശഃ || 32 ||

വാഗർഥസിദ്ധിഹേതോഃ
 പഠത ഹയഗ്രീവസംസ്കൃതിം ഭക്ത്യാ |
 കവിതാർകികകേസരിണാ
 വേങ്കടനാഥേന വിരചിതാമേതാം || 33 ||

|| ഇതി ശ്രീഹയഗ്രീവസ്തോത്രം സമാപ്തം ||
 കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |
 ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||